

K FAUNISTICE STŘEVÍKOVITÝCH BROUKŮ ČESKOSLOVENSKA

ZUR FAUNISTIK DER CARABIDEN TSCHECHOSLOWAKEI

Podorlicko

Ladislav Hudousek

Oblast Orlických hor a Podorlicka je z hlediska faunistiky málo prozkoumaná. V tomto příspěvku uvádím některé poměrně běžné druhy i některé vzácnější, zajímavé druhy z této oblasti.

Přírodní poměry studované oblasti:

1. Geografie:

Oblast Orlických hor a Podorlicka se rozkládá v severovýchodních a východních Čechách. Patří k Sudetské soustavě a zčásti k České tabuli. Podorlicko je oblast, která zahrnuje Podorlickou pahorkatinu - geomorfologický celek v rámci Středních Sudet, probíhající po jejich jihozápadní straně. V praxi se však Podorlickem rozumí širší předpolí Orlických hor, většinou v povodí Tiché, Divoké a spojené Orlice. Patří k němu tedy i část Svitavské pahorkatiny na jihu - podcelek Českotřebovská vrchovina v rámci České tabule, na severu geomorfologický celek Orlická tabule v rámci Polabských tabulí. Výzkum jsem prováděl v oblasti ohrazené Tichou a Divokou Orlicí. Nadmořská výška této oblasti je v rozmezí 310 - 528 m n.m.

Geologický podklad této oblasti tvoří hlavně mořské sedimenty (opuka). U Potštejna se nacházejí ruly, v části oblasti jsou též písky a pískovce (Kostelecké Horky, Hájek u Lhot u Potštejna).

2. Klíma:

Teplota - průměrná roční teplota v podhůří - 7,0 C
nejvyšší teplota v červenci v podhůří - 22-23 C
průměrná teplota v lednu v podhůří - -2 C
Průměrné roční srážky v podhůří - 837 mm
Průměrná oblačnost v podhůří - 7/10

Zprávy Čs. společnosti entomologické při ČSAV, Praha, 18, 1982

3. Vegetační poměry:

Dříve byl převažující dřevinou buk lesní (*Fagus silvatica*) a na písčákách borovice lesní (*Pinus silvestris*). Nyní tu jsou smrkové monokultury a na písčitých půdách borovice. Buky jsou v oblasti Potštejna a Litic, kde jsou ve směsi se smrkem stepilým. Jiné dřeviny jsou zastoupeny v menší míře (habr, bříza, dub, olše). Zdejší krajina je dosti ovlivněna zemědělstvím.

Metodika a materiál:

Výzkum jsem prováděl v oblasti, která je vytyčena těmito obcemi: Borovnice, Kostelec n. Orli., Koldín, Bošín, Potštejn, Doudleby n. Orli., leží v okrese Rychnov nad Kněžnou a zčásti i v okrese Ústí n. Orli. Sběry byly prováděny prakticky za každého počasí. V r. 1978-1979 jsem vykonal mnoho exkurzí, hlavně do okolí obce Borovnice. Sběr jsem prováděl převážně individuálním odchytom, nebo do zemních pastí.

Přehled zjištěných druhů:

Carabidae

Carabus violaceus (L.)

Často chytán do pastí v okolí Borovnice. V.-IX.1978-1979. Běžný.

Carabus hortensis (L.)

Přestavky 16.VI.1978, Polom 19.V.1979, Borovnice I. 15.IX.1979 (do pastí). Běžný.

Carabus cancelatus (L.)

Vrbice 8.X.1978 (na pastvině pod kamenem). 1 ex. ♂. Poměrně vzácný.

Carabus granulatus (L.)

Borovnice 3.IV.-13.IV.1979 (u lesa pod kmeny smrků). Poměrně hojný.

Carabus auronitens (Fabr.)

Doudleby n. Orli. 24.VII.1979 (pod kmenem smrku ve smrkovém lese). 1 ex. ♂.

Carabus intricatus (L.)

Potštejn 25.III.1979 (ve smíšeném lese ve ztrouchnivělém kmenu břízy). 2 ex.

Carabus glabratus (Payk.)

Polom 19.V.1979, Potštejn 20.V.1979 (v lese pod kameny). 4 ex.

Carabus coriaceus (L.)

Borovnice, hlavně VIII.-X.1978-1979 (zemní pastí). 7 ex.

Cychrus rostratus (L.)

Bošín 30.XII.1978 (v listnatém lesíku - Obora pod padlým kmenem dubu). 1 ex. ♀.

Pterostichinae

Pterostichus vulgaris (L.)

Borovnice, Chleny. Skoro po celý rok 1978-1979 (hlavně v polích).
Velmi hojný.

Pterostichus cupreus (L.)

např. Borovnice, VIII.-IX. 7 ex. (často v polích ve slámě). Hojný.

Pterostichus niger (Scholl.)

Borovnice, Koldín, Bošín. Skoro po celý rok 1978-1979. Velmi hojný.

Pterostichus metallicus (Fabr.)

Chleny 14.VIII.1979, Doudleby n. Orli. 3.X.1978, Potštejn 25.III. 1978 (v lesích pod kameny). Obecný.

Pterostichus antracenus (Illig.)

Borovnice 21.IV.1979 3 ex. (v lesíku v humusovité půdě).

Pterostichus angustatus (Dft.)

Borovnice 26.X.1978 (pod kamenem), Bošín 10.XII.1978 (pod kmenem dubu v Oboře). Méně hojný.

Pterostichus oblongopunctatus (Fab.)

Borovnice 21.XII.1978 3 ex. (pod kmenem ovocného stromu).

Pterostichus melas (Creutz.)

Borovnice IX.-X.1978-1979 5 ex. (v lese pod kameny, kmeny a pod.).

Agonum assimile (Payk.)

Po celé oblasti po celý rok 1978-1979. Velmi hojný.

Agonum viduum (Pnz.)

Borovnice 10.IV.1979 3 ex. (pod kamenem v poli).

Agonum mülleri (Hbst.)

Borovnice 15.VIII.1978, 10.IV.1979, Potštejn 24.III.1979 5 ex. (pod kameny v polích). Běžný druh.

Agonum ruficorne (Goez.)

Borovnice 24.III.1979 (u rybníka pod kamenem). Obecný druh.

Idiochroma dorsale (Pontopp.)

Po celé oblasti, nejvíce na jaře a na podzim (hlavně v polích pod

kameny). Velmi hojný.

Molops piceus (Pnz.)

Borovnice 20.VIII.1978 2 ex. (pod opukovým kamenem). Méně běžný.

Abax ater (Vill.) s. germanus (Schb.)

Po celý rok 1978, 1979 (na skrytých místech hlavně v lesích po celé oblasti). Hojný.

Nebrinae

Leistus ferrugineus (L.)

Po celé oblasti (hlavně pod kameny a v zídkách) III., IV., V.1978-1979. Poměrně hojný.

Leistus piceus (Fröl.)

Borovnice 9.VI.1978 (v kamenné zídce). Méně hojný.

Lorocerinae

Lorocera caerolens (L.)

Kostelecké Horky 9.V.1979 (na hrázi lesního rybníka). V lesích poměrně hojný.

Bembidiinae

Bembidion lampros (Hbst.)

Po celé oblasti od jara do podzimu (na výslunných místech ve skulinách půdy). Hojný.

Trechinae

Trechus 4 - striatus (Schrnk.)

Borovnice 10.VIII.1978 5 ex. (na úhorech ve skulinách půdy). Obecný.

Panageinae

Panageus crux - major (L.)

Borovnice 13.IV.1979, 25.X.1979 4 ex. (v kamenné zídce). Méně hojný.

Harpalinae

Harpalus rufipes (Dej.)

Chleny 13.IV.1979 5 ex. (na mezi pod kameny). Méně běžný.

Harpalus latus (L.)

Po celé oblasti, IV.-VI.1978-1979 (hlavně v okolí polí pod kameny). Poměrně hojný.

Harpalus rufitarsis (Dft.)

Po celé oblasti, hlavně IV.-VI.1978-1979 4 ex. (pod kameny a pod.).

Méně hojný.

Harpalus pubescens (Müll.)

Po celé oblasti, IV., VI. Méně hojný.

Harpalus atratus (Latr.)

Lhoty u Potštejna 7.V.1979 1 ex. ♂ (u lesa pod kamenem). Vzácný.

Harpalus roubali (Schb.)

Borovnice 26.IV.1979 2 ex. ♂ ♀ (pod opukovým kamenem). Poměrně vzácný.

Harpalus seladon (Schb.)

Borovnice 22.IV.1979 3 ex. (v kmenu staré vrby).

Závěr:

Z území Podorlicka uvádím několik poměrně známých druhů Carabidů a některé méně hojné druhy. Nejhojnější se zde vyskytuje druh Agonum assimile (Payk.), Idiochroma dorsale (Pontopp.) a Pterostichus vulgaris (L.). Ze vzácnějších druhů této oblasti je zajímavý Cychrus rostratus (L.).

Zusammenfassung

In dieser Arbeit befasst sich der Autor mit der Coleopteren - fauna (Carabidae) des Podorlicko.

Literatura

- Kolektiv, 1977: Příroda Orlických hor a Podorlicka, vydalo okresní muzeum Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, Praha SZN.
- Kult, K., 1977: Klíč k určování brouků čeledi Carabidae Československé republiky, Praha.
- Štěrba, F., 1945: Klíč k určování brouků čeledi Carabidae Československé republiky a přilehlých zemí. Tribus Carabini. Praha.

Adresa autora (Anschrift des Autors):

Ladislav Hudousek, Borovnice 48, 517 45 p. Chleny, okr. Rychnov n.Kn.